

วิธีดำเนินงานวิจัย

การเลือกพื้นที่และประชากรที่ศึกษา

1. การกำหนดพื้นที่ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะชุมชนแออัดในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีทั้งสิ้น 15 ชุมชน (รายละเอียดในภาคผนวกหน้า 48) โดยการสุ่มตัวอย่าง (Randomize Sampling) มาเพียง 9 ชุมชน ดังนี้ 1) โชคสมานคุณ 2) หน้าสถานี 3) รัตนอุทิศ 4) รัตอุทิศ 5) รัตการ 6) ข้างสนามกีฬา 7) หน้าสนามกีฬา 8) แพลดการ เกษะแห่งชาติ 9) หลังกู่ ท.ศ.

2. การกำหนดจำนวนและลักษณะประชากรที่ศึกษา ภายหลังจากคัดเลือกชุมชนที่จะศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะประชากรดังนี้

2.1 เป็นสตรีที่มีบุตรคนสุดท้อง อายุ 0-24 เดือน

2.2 อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดที่เป็นเขตพื้นที่ที่ศึกษา

3. การกำหนดจำนวนประชากรตัวอย่าง ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์สตรีที่มีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ทุกราย ซึ่งพบว่าในแต่ละชุมชนมีประมาณ 50-100 คน (โดยเฉลี่ยประมาณ 80 คน) แต่เนื่องจากประชากรที่มีคุณลักษณะตามที่กำหนดบางรายมีอาชีพค้าขาย ต้องออกไปค้าขายตั้งแต่เวลาประมาณ 1.00 น. และกลับที่พักเวลาประมาณ 19.00 น. ดังนั้นจึงเป็นประชากรตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ในแต่ละชุมชนประมาณ ร้อยละ 80 ซึ่งมีทั้งสิ้น 548 ราย

การเตรียมแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น

3 หมวด รวมทั้งสิ้น 36 ข้อ ดังนี้

ก. ข้อมูลส่วนตัวของประชากรตัวอย่างและสามี ประกอบด้วย อายุของประชากรตัวอย่าง ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนที่ศึกษา สถานที่อาศัยก่อนย้ายเข้ามาอยู่ในชุมชนที่ศึกษา ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของประชากรตัวอย่างและสามี ศาสนาที่ประชากรตัวอย่างและสามีนับถือ

อายุแรกสมรส จำนวนครั้งของการแต่งงาน จำนวนบุตรที่เคยมีก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน

ข. อาชีพ- เศรษฐฐานะ ได้แก่ อาชีพของประชากรตัวอย่างปัจจุบัน (ขณะให้สัมภาษณ์) และการประมาณรายได้ต่อปี ตลอดจนการทำงานของสามีประชากรตัวอย่าง และการประมาณรายได้ของสามี

ค. การวางแผนครอบครัว ได้แก่คำถามที่เกี่ยวกับ จำนวนบุตรเกิดรอด เพศของบุตรที่ต้องการ แหล่งความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว การใช้บริการการวางแผนครอบครัววิธีต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

ภายหลังจากเตรียมแบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน (รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ภัสสร ลิมานนท์) ตรวจสอบความตรงในเนื้อหาและแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่าน แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับสตรีที่มีคุณสมบัติคล้ายกลุ่มประชากรตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 10 ราย (โดยเลือกจากนักการภารโรงหญิง ซึ่งทำงานที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และสตรีที่มาใช้บริการที่หน่วยผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลสงขลานครินทร์) ซึ่งพบว่า กลุ่มทดลองนี้เข้าใจคำถามในแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้

นี่ จากนั้นจึงนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่างที่จะศึกษา ผู้วิจัยเริ่มสัมภาษณ์ตั้งแต่วันที่ 14 มีนาคม 2528 ถึงวันที่ 30 พฤษภาคม 2528 รวมเวลาที่สัมภาษณ์ 2½ เดือน โดยเริ่มสัมภาษณ์ตั้งแต่ 8.30 น. ถึง 18.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. พรรณนาลักษณะทั่วไปของข้อมูลโดยการหาความถี่และอัตราส่วนร้อยละ
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่า chi square